

E-mail: visnukdnu@i.ua

Features of the Israeli-Turkish relations at the present stage.

Abstract. *The causes «warming» Israeli-Turkish relations in 2016-2017 years; characterized relations between the two countries at this stage; the influence of the Israeli-Turkish relations at the regional system; Factors that enhance the reconciliation process and the obstacles to reconciliation between Israel and Turkey; Prospects of relations between the countries.*

Proved that between the restoration of diplomatic relations, the rhetoric relented official statements and statements of senior officials of both countries closer foreign policy positions on certain issues in the region, active economic cooperation, especially in energy and transport sectors. It was determined that the relationship of Israel and Turkey are among the key in the region and the dynamic development in their interest both cranes. Argued that Israeli-Turkish relations at this stage can be described as «warming».

It is shown that restoring relations has the potential to create positive axis of cooperation in curbing effects of the Syrian conflict, including countering the threat posed by IDIL and similar groups as well as a new channel support humanitarian efforts in Gaza. In addition, it could pave the way for future energy cooperation, which in the long run would be a basis for relations between Israel and Turkey and Israel could make available gas for European markets.

Keywords: *Israel, Turkey, bilateral relations, factors of impact, prospects.*

УДК 323.2

Ніколайчук К. А.,

аспірантка кафедри політології

Дніпропетровського національного університету ім. О. Гончара
(Дніпро, Україна), E-mail: nikolaychuk.K@gmail.com**ЖІНОЧІ ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ У СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ**

Анотація. *Аналізуються особливості становлення та діяльності жіночих організацій в сучасній Україні. Процес їхньої появи наприкінці 1980-х рр. пов'язується із суспільно-політичними змінами в суспільстві. Автор визначає основні напрямки роботи жіночих об'єднань, їх чисельність та географію поширення, найвпливовіші організації у цьому секторі. Особлива увагу приділяється висвітленню формування та еволюції взаємовідносин українських жіночих організацій та влади.*

Ключові слова: *жіночі організації, громадянське суспільство, соціальні проблеми, політичні мережі, політичне представництво, патерналізм.*

Революція Гідності позитивно вплинула на суспільно-політичну і публічну активність в Україні. За останні три роки кількість громадських організацій збільшилась на третину. Станом на початок 2017 р. у країні зареєстровано понад 20 тис. різноманітних громадських організацій. Їх діяльність зміцнює демократичний режим, сприяє вирішенню гострих соціальних проблем та підвищенню ефективності державної політики. Одними із найбільш активних у громадському секторі є жіночі організації, які займаються широким колом соціальних проблем, а також представляють інтереси українського жіноцтва в політичній сфері. У зв'язку з цим актуальним є дослідження особливостей їх діяльності та впливу на політичні процеси.

Серед дослідників, які займаються цією проблематикою, можна виділити Андрусак І., Бінецьку О., Георгізову І., Карнаух А., Романишин Л., Смоляр Л. та ін. Так, зокрема українські дослідниці О. Бінецька та І. Георгізова висвітлюють розвиток жіночих організацій в незалежній Україні в контексті процесів державотворення. Л. Смоляр розглядає жіночий рух як стабілізуючий чинник демократичної трансформації. І. Карнаух і З. Левінська подають різні підходи до типології жіночих організацій. Л. Романишин аналізує особливості діяльності українських жіночих організацій, приділяючи особливу увагу їхнім міжнародним зв'язкам. І. Андрусак вивчає правозахисну діяльність жіночих організацій у контексті досягнення

гендерної рівності в суспільстві.

Метою статті є аналіз особливостей діяльності жіночих організацій в контексті їхньої участі в суспільно-політичному житті сучасної України. До завдань, вирішення яких веде до реалізації поставленої мети, ми відносимо:

- З'ясування національної специфіки жіночого руху в Україні;
- Визначення особливостей взаємовідносин держави та жіночих організацій у вітчизняних умовах.

Жіночі громадські організації (ЖГО) – добровільні об'єднання, форма самоорганізації жінок з метою захисту своїх прав та інтересів, а також вирішення соціальних проблем, які прямо чи опосередковано стосуються становища жінки у суспільстві.

Проголошення у 1991 р. Україною незалежності ознаменувало якісно новий етап у розбудові жіночого руху в країні. Фактично, він починався з нуля, оскільки у радянський період не існувало дієвих жіночих громадських організацій, а проблеми жінок не виділялися владою в окрему групу. Значною мірою він був запущений загальною демократизацією суспільного життя у період «Перебудови». Виникаючі наприкінці 1980-на початку 1990-х рр. перші жіночі організації, хоч і намагалися ідейно пов'язати із себе із різними подібними структурами, що діяли в Україні у дореволюційні часи або у Західній Україні у міжвоєнний період, не мали під собою інституційної спадщини та суспільної підтримки. Дуже часто на початковому етапі у чиновників не було розуміння, навіщо ці організації потрібні і як з ними взаємодіяти. Тому інституціоналізація жіночого руху в Україні нагадувала шлях спроб і помилок, напрацювання традицій та культури своєї діяльності [3, с. 146]. Цей процес тривав до початку 2000-х рр., коли кількість організацій стабілізувалась, окреслилась група найбільш активних учасників та основні напрямки діяльності у цьому сегменті громадянського суспільства.

Попри деклароване надання жінкам рівних із чоловіками прав і можливостей, в реальності в українському суспільстві продовжує відтворюватися прихована гендерна нерівність. Жінки мають набагато менше можливостей для кар'єрного просування в економічній та політичній сферах. На ринку праці жінкам відводиться робота, що вимагає переважно низької або середньої кваліфікації, а на керівних посадах у державному управлінні, правоохоронних структурах, бізнесі, науці домінують чоловіки.

Розвиток жіночого руху в Україні на сучасному етапі, з одного боку, йде у руслі загальносвітових тенденцій, а з іншого – має свою національну специфіку, зумовлену надбаннями попереднього періоду, наявним станом суспільних інститутів, а також логікою політичного розвитку країни. При цьому можна відзначити деякі особливості у становленні та діяльності українських ЖГО.

Основні напрямки діяльності. З моменту виникнення перших жіночих громадських організацій у середині XIX ст. на Заході вони позиціонували свою головну місію як досягнення гендерної рівності [1, с. 49]. На практиці це відобразилося у формуванні у ЖГО чотирьох основних функцій: правозахисна діяльність, соціальна допомога, гендерне просвітництво і політичне представництво інтересів жінок. У вітчизняних реаліях ця матриця завдань отримала дещо спрощений, урізаний варіант. У той час як на Заході їхньою базовою функцією є правовий захист, українські жіночі організації переважно концентруються на наданні соціальної допомоги та культурно-освітній діяльності. Така ситуація зумовлена інституційною спадщиною попереднього етапу суспільного розвитку. Від радянського періоду Україна успадкувала доволі розвинуте соціальне законодавство, яке вже містило і захищало основні соціальні та політичні права жінок. Тому громадські організації на фоні соціально-економічної кризи в країні протягом 1990-х рр. переключилися на більш актуальні завдання. У полі їхньої уваги також знаходяться проблеми сімейної та молодіжної політики, материнства, охорони здоров'я, розвитку куль-

тури, освіти, захист прав дітей. Як наслідок, майже половина діючих організацій надають соціальні послуги: допомога жінкам, які стали жертвами домашнього насилля або опинилися в складній життєвій ситуації, малозабезпеченим сім'ям, дітям-сиротам, дітям переселенців та учасників АТО, інвалідам, літнім людям. Ще третина займається просвітницькою та благодійною діяльністю.

Водночас, функція політичного представництва є слабо вираженою і проявляється лише під час виборів. В Україні політичні сили дуже часто використовують жіночі організації як допоміжні громадські платформи під час передвиборчих кампаній. Всі впливові партії мають лояльні жіночі об'єднання, однак практично не використовують їх потенціал у своїй роботі. У цьому контексті яскравим показником є незмінно низький відсоток жінок у парламенті. У 8-му скликанні Верховної Ради, обраному восени 2014 р. на позачергових виборах, жіноче представництво склало 11,1%. Раніше воно було ще меншим: у 7-му скликанні – 9,7%, 6-му – 7,6% [9]. При цьому закон «Про політичні партії в Україні» вимагає, щоб представництво жінок у списках загальнонаціональних партій на виборах було не менше 30%. ЖГО, які мали б сприяти просуванню жінок у владні структури, займають пасивну позицію у цьому питанні.

Кількість та географія. Сьогодні в Україні зареєстровано майже 260 жіночих громадських організацій, однак значна їх частина існує лише на папері і не проводить активної роботи. За підрахунками експертів, на всеукраїнському рівні активно діють 20-30 організацій, діяльність ще 30-40 має регіональний характер [2, с. 12]. Найактивніші з них виникли ще в 1990-х рр. і за цей час отримали суспільне визнання. Також слід відзначити сильний вплив територіального чинника на формування мережі жіночих організацій. Їхня активність обмежується переважно великими містами й індустріальними центрами, де є ресурси та можливості для їхньої діяльності. Майже чверть всіх ЖГО зосереджена в Києві та Київській області. Понад 2/3 зареєстровані у Києві, Львові, Харкові, Дніпрі та Одесі. У той же час у Центральній та Західній Україні, за виключенням Львова, жіночий рух є дуже слабким і розпорошеним, а його діяльність обмежується всеукраїнськими акціями в обласних центрах.

Загалом усю сукупність жіночих громадських організацій в Україні можна структурувати на такі групи:

- 1) Традиційні організації, що захищають права жінок та здійснюють культурно-просвітницьку роботу;
- 2) Соціально-орієнтовані жіночі організації, що займаються проблемами в окремих галузях (медицині, освіті, армії та ін.);
- 3) Професійні жіночі організації (ділових жінок, жінок-поліцейських, жінок творчих професій та ін.);
- 4) Феміністичні організації, що виступають з критикою чоловічого домінування в суспільстві;
- 5) Політичні жіночі об'єднання (суспільно-політичні рухи, партії).

Незважаючи на свою невелику чисельність, жіночі організації змогли ствердитися у якості надійних агентів громадянського суспільства в Україні, сформувати мережу контактів з міжнародними партнерами, державними органами, бізнесом та волонтерами. Протягом 2000-х рр. також окреслились основні державні структури, з якими співпрацюють жіночі організації. Вже традиційно ЖГО тяжіють до Міністерства соціальної політики, Міністерства молоді та спорту, Міністерства культури, Міністерства внутрішніх справ, Міністерства охорони здоров'я. Фактично, вони стали важливою частиною політичних мереж навколо цих відомств.

За останні 15 років сформувалася група провідних жіночих громадських організацій, які мають реальну можливість впливати на рішення державних органів, реалізують великі соціальні проекти, отримують фінансову підтримку міжнародних організацій та західних посольств. Розглянемо основні з них.

Однією із найбільш впливових організацій у цій групі став міжнародний жіночий правозахисний центр «Ла Страда-Україна», створений у 1997 р. Він займається протидією торгівлі людьми, насильству в сім'ї, захистом прав дітей та гендерним просвітництвом. Організація активно приймає участь у різноманітних проєктах у цих напрямках, що проводиться ЄС та неурядовими інституціями у країнах Центрально-Східної Європи. З початку 2000-х рр. проєкти центру стали отримувати фінансову підтримку представництва ЄС, західних посольств та фондів, агентства США з міжнародного розвитку.

Завдяки своїй активності та західній підтримці центр дуже швидко став частиною громадських мереж владних структур, що посилює його спроможність лобювати свої проєкти. «Ла Страда-Україна» є членом Координаційної ради по запобіганню торгівлі жінками при Уповноваженому ВР з прав людини (з 1998 р.), Експертної робочої групи при Міжвідомчій координаційній раді по запобіганню торгівлі людьми (з 2003 р.), Громадської ради при МВС з питань забезпечення прав людини (з 2005 р.), Експертної групи з питань протидії насильству в сім'ї (з 2011 р.) [10, с. 7]. Також фахівці центру проводять дослідження гострих соціальних проблем та відповідного законодавства на замовлення державних відомств та міжнародних організацій.

Іншою впливовою організацією став «Союз Українок». У міжвоєнний період ця громадська організація була однією з наймасовіших жіночих об'єднань в Галичині. З приходом на Західну Україну радянської влади воно було заборонено. Наприкінці 1980-х рр. група активістів у Львові оголосила про намір відродити «Союз Українок». У 1988 р. він відновив свою діяльність у західних областях, а після проголошення Україною незалежності поширив її на всю територію країни.

Організація проводить активну культурно-просвітницьку роботу, спрямовану на пропагування сімейних цінностей і традицій українського народу, відзначення національних свят. За її ініціативи з 1989 р. в Україні відзначається «День матері» [8, с. 347]. Також вона опікує інтернати, заклади для літніх людей та інвалідів, надає соціальну допомогу. У своїй діяльності «Союз» користується підтримкою української діаспори в США, Канаді, Європі.

У 1991 р. на з'їзді активістів у Києві була утворена громадська організація «Жіноча громада». Як і «Союз Українок», це об'єднання позиціонує себе як традиційну жіночу організацію, що займається соціальною і просвітницькою діяльністю. Головними напрямками її діяльності є боротьба проти всіх форм дискримінації жінок та підвищення гендерної культури.

Слід відзначити Всеукраїнське жіноче товариство ім. О. Теліги, створене у 1993 р. У статуті організації зазначено, що її метою є «досягнення жінками рівних із чоловіками прав, а також сприяння утвердженню української державності» [4, с. 81]. Вона займається проблемами культурологічного характеру: відродженням історичних пам'яток та традицій, видавництвом української літератури, пропагуванням сімейного способу життя. У подібному руслі працюють «Спілка Жінок України» та «Матері і сестри – молоді України».

Однією з найвпливовіших у сфері громадського контролю Міністерства оборони стала «Організація солдатських матерів України». Вона займається широким колом питань, пов'язаних із проходженням юнаками служби в армії: поліпшенням умов у військових частинах, харчуванням військовослужбовців, захистом їх прав, психологічною підтримкою.

Серед жіночих об'єднань політичного спрямування останніми роками привертає увагу суспільний рух «FEMEN», створений у 2008 р. Його активістки відзначаються агресивною поведінкою та акціями прямої дії. Дуже ефектним інструментом привертання уваги стало оголення дівчатами грудей. Рух проводить вуличні акції та пікети з метою висловити свою незгоду з рішеннями владних структур чи діями чиновників.

В Україні також представлені і діють численні жіночі організації етнонаціональних меншин, зокрема «Румунські пані», єврейське товариство «Милосердя», «Асоціація болгарок України» та ін.

Характер відносин із владою. Якщо у Західній Європі та США жіночі організації по відношенню до урядів виступають як група тиску, що намагається впливати на формування порядку денного публічної політики, актуалізуючи ті чи інші соціальні проблеми, то в Україні спостерігається інша картина. Пострадянська політична культура, слабка ресурсна база та велика залежність від політичних рішень у розв'язанні соціальних проблем призвели до того, що між державою та ЖГО встановилися відносини патерналізму. З одного боку, чиновники та політичні адміністратори, формуючи державну політику у відповідних галузях, зацікавлені у посиленні легітимності своїх рішень, а тому залучають представників громадськості до процесу їхнього вироблення та ухвалення. З іншого боку, дуже часто жіночі організації звертаються до центральної та місцевої влади за підтримкою у реалізації своїх соціальних та культурних проєктів.

Патерналізм у їхніх відносинах проявляється перш за все у тому, що саме державна влада визначає порядок денний публічної політики, ініціює фінансову підтримку лояльних до себе ЖГО та кооптує їхніх представників до різноманітних дорадчих органів. Через такі механізми державні органи структурують і створюють навколо себе сприятливе громадське середовище. Напрацьовані проєкти та рішення подаються як продукт державно-громадського партнерства, хоча в реальності загальна ідеологія та курс політики заздалегідь визначається державною бюрократією. З цього можна зробити висновок, що на відміну від Заходу, в Україні жіночі організації не конкурують з владою у пропонуванні шляхів вирішення соціальних проблем, а підлаштовуються під політичну кон'юнктуру та потреби. У деяких випадках вони взагалі виявляються інтегрованими у владний апарат, легітимізуючи його рішення.

Зважаючи на таку специфіку взаємовідносин, переважна більшість жіночих організацій уникає критики влади, намагаючись не вступати з нею в конфлікти [5, с. 72]. Така конформістська поведінка в цілому знижує політичний потенціал ЖГО, оскільки в очах політиків та чиновників вони дуже часто виглядають не як партнери, а як слухняні виконавці.

Влада з моменту появи перших жіночих організацій в незалежній Україні почала цікавитися ними, зважаючи на можливість використання їх як електорального ресурсу. Найбільш системно це робила адміністрація Л. Кучми, починаючи з кінця 1990-х рр. При Президентові була створена жіноча рада з числа представників громадських організацій, яка мала напрацьовувати і пропонувати рішення у галузі соціальної політики. Періодична участь глави держави у її роботі створювала картину турботи влади про жіночі проблеми.

Іншим результатом такої співпраці стала політизація жіночого руху. На парламентських виборах 1998 і 2002 р. декілька великих ЖГО активно агітували за провладну СДПУ(о), увійшли до її партійного списку. Також у 2001 р. з числа лояльних до влади жіночих об'єднань виникла політична партія «Жінки за майбутнє». На виборах У Верховну Раду у 2002 р. вона зайняла 8-ме місце, отримавши 2,1%. На президентських виборах 2004 р. партія підтримувала діючого прем'єр-міністра Віктора Януковича. У 2006 р. «Жінки за майбутнє» брала участь у передвиборчій кампанії у складі блоку «Не так», який не потрапив у парламент.

У подальшому в жіночому русі стався політичний розкол: значна частина громадських організацій переорієнтувалися на співпрацю з БЮТ та Соціалістичною партією. Оскільки ЖГО традиційно тяжіють до соціальної проблематики, то їх природним політичним союзником є ліві та лівоцентристські сили. СДПУ (о), ПР, БЮТ, СПУ протягом 2000-х рр. знаходилися на лівому фланзі ідеологічного спектру, а тому їхні передвиборчі програми були близькі до позицій жіночих організацій.

Прихід до влади у 2010 р. Президента Віктора Януковича не змінив ситуації,

оскільки нова владна команда не відновила системної роботи з жіночим рухом, віддаючи перевагу співпраці з профспілками, релігійними та етнонаціональними організаціями. Повалення режиму Януковича у лютому 2014 р. революцією Гідності справило подвійний вплив на діяльність жіночих об'єднань. З одного боку, вони повністю звільнилися від адміністративного тиску влади. Провідні ЖГО скористалися збільшенням міжнародної допомоги Україні для здійснення реформ, відновили свої позиції у політичних мережах навколо Мінсоцполітики, МВС, Мінмолоді, Мінкульту. З іншого боку, в умовах війни на Донбасі та соціально-економічної кризи проблеми жіночого руху опинилися на периферії політичних дискусій та суспільної уваги. До того ж, після революції більшість лівих політичних сил, що відігравали роль традиційних союзників ЖГО, були дискредитовані своєї проросійською позицією. Лівоцентристська «Батьківщина» Ю. Тимошенко, що представляла демократичний табір, отримала лише 5,6% і найменшу фракцію у парламенті.

Узагальнюючи вищевикладене, можна зробити висновок, що жіночий рух в Україні за останні два десятиріччя отримав суспільне визнання та зміцнився. Водночас, маючи великий соціально-політичний потенціал для боротьби за свої інтереси та просування жінок у владні структури, ЖГО не використовують його у повній мірі. Головними обмежуючими чинниками при цьому виступають патерналістські відносини із владою та їхня слабка активність у політичній сфері.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ:

1. Андрусак І. П. Співвідношення гендерної рівності та жіночих прав // Бюлетень Міністерства юстиції України, 2014, №1, С. 48-54.
2. Бінецька О. В. Суспільно-політичне життя українського жіноцтва доби незалежності // Чорноморський літопис, 2012, Вип.6, С. 10-13.
3. Георгізова І. Л. Створення жіночих громадських структур в період розбудови української державності (1991–2008) // Гуржіївські історичні читання, 2012, Вип. 5, С. 146–148.
4. Дашковська О. Значення принципу гендерної рівності в механізмі забезпечення прав і свобод людини і громадянина // Вісник Академії правових наук України, 2009, №1, С. 78-86.
5. Карнаух А. А., Левінська З. С. Різноманітність підходів до типології жіночих рухів // Вісник НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін, 2015, Вип. 17, С. 70–76.
6. Лясота А. Є. Неурядові громадські організації як інститут громадянського суспільства в Україні // Вісник Дніпропетровського національного університету. Серія: Політологія, 2014, Т. 22, Вип. 24, С. 93–99.
7. Романишин Л. Міжнародна діяльність українських жіночих організацій (XX – початок XXI ст.) // Україна – Європа – Світ: збірник наукових праць. – С. 345–350.
8. Романишин Л. Український жіночий рух в контексті національного відродження наприкінці XX – на початку XXI ст. // Україна – Європа – Світ: збірник наукових праць. – С. 345–351.
9. Смоляр Л. Жіночий рух України як чинник гендерної рівноваги та гендерної демократії в українському соціумі, – URL: www.vlada.kiev.ua/women/zhruk.htm (Дата звернення 12.05.2017)
10. Чеховська І. В. Вплив громадських організацій на формування та реалізацію державної сімейної політики в Україні // Науковий вісник університету ДПС України. Серія: економіка, право, 2013, №2 (61), С. 4–14.

REFERENCES:

1. Andrusiak I. P. Spivvidnoshennia hendernoї rivnosti ta zhinochykh prav [The Ratio of gender equality and women's rights] // Biuleten Ministerstva yustytysii Ukrainy, 2014, № 1, S. 48–54.
2. Binetska O. V. Suspilno-politychne zhyttia ukrainskoho zhinotstva doby nezalezhnosti [The Social and political life of Ukrainian women in the era of independence] // Chornomorskyi litopys, 2012, Vyp.6, S. 10–13.
3. Heorhizova I. L. Stvorennia zhinochykh hromadskykh struktur v period rozbudovy ukrainskoi derzhavnosti (1991–2008) [Women's social structures during the formation of the Ukrainian state (1991–2008)] // Hurzhiivski istorychni chytannia, 2012, Vyp. 5, S. 146–148.

4. Dashkovska O. Znachennia pryntsyphu hendernoї rivnosti v mekhanizmi zabezpechennia prav i svobod liudyny i hromadianyna [The importance of the principle of gender equality in the mechanism for ensuring the rights and freedoms of man and citizen] // Visnyk Akademii pravovykh nauk Ukrainy, 2009, № 1, S. 78–86.
5. Karnaukh A. A., Levinska Z. S. Riznomanitnist pidkhodiv do typolohii zhinochykh rukhiv [Diversity of approaches to the typology of women's movements] // Visnyk NPU im. M. P. Drahomanova. Serii 22. Politychni nauky ta metodyka vykladannia sotsialno-politychnykh dystsyplin, 2015, Vyp. 17, S. 70–76.
6. Liasota A. Ye. Neuriadovi hromadski orhanizatsii yak instytut hromadianskoho suspilstva v Ukraini [Non-governmental organizations as the Institute of civil society in Ukraine] // Visnyk Dnipropetrovskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Politolohiia, 2014, T. 22, Vyp. 24, S. 93–99.
7. Romanyshyn L. Mizhnarodna diialnist ukrainskykh zhinochykh orhanizatsii (KhKh – pochatok XXI st.) [International activity of Ukrainian women's organizations (XX – beginning of XXI centuries)] // Ukraina – Yevropa – Svit: zbirnyk naukovykh prats. – S. 345–350.
8. Romanyshyn L. Ukrainskyi zhinochyi rukh v konteksti natsionalnoho vidrozhennia naprykintsi XX – na pochatku XXI st. [Ukrainian women's movement in the context of the national revival in the late twentieth – early twenty-first century] // Ukraina – Yevropa – Svit: zbirnyk naukovykh prats. – S. 345–351.
9. Smoliar L. Zhinochyi rukh Ukrainy yak chynnyk hendernoї rivnovahy ta hendernoї demokratii v ukrainskomu sotsiumi [The Women's movement of Ukraine as a factor of gender balance and gender democracy in the Ukrainian society], – URL: www.vlada.kiev.ua/women/zhruk.htm (Accessed 12.05.2017)
10. Chekhovska I. V. Vplyv hromadskykh orhanizatsii na formuvannia ta realizatsiiu derzhavnoi simeinoї polityky v Ukraini [The Influence of NGOs on the formation and implementation of state family policy in Ukraine] // Naukovyi visnyk universytetu DPS Ukrainy. Serii: ekonomika, pravo, 2013, № 2 (61), S. 4–14.

Николайчук К. А., аспирантка кафедри політології Дніпропетровського національного університету ім. О. Гончара (Днепр, Україна), E-mail: nikolaychuk.K@gmail.com

Женские общественные организации в общественно-политической жизни современной Украины.

Аннотация. Анализируются особенности становления и деятельности женских организаций в современной Украине. Процесс их появления в конце 1980-х гг. связывается с общественно-политическими изменениями в обществе. Автор определяет основные направления работы женских объединений, их численность и географию распространения, самые влиятельные организации в этом секторе. Особое внимание уделяется анализу формирования и эволюции взаимоотношений украинских женских организаций и власти.

Ключевые слова: женские организации, гражданское общество, социальные проблемы, политические сети, политическое представительство, патернализм.

Nikolaychuk K., postgraduate student, Department of political science O. Gonchar Dnipropetrovsk national University (Dnipro, Ukraine), E-mail: nikolaychuk.K@gmail.com

Women's public organizations in the public and political life of modern Ukraine.

Abstract. The article considers features of formation and activities of women's organizations in modern Ukraine. The process of their emergence connects with general democratization of social life in the USSR in the late 1980s. In this period women's organization didn't have the institutional legacy and social support. Therefore, the institutionalization of women's movement in Ukraine was like a path of trials and errors, forming of own traditions and culture. This process lasted until the early 2000s, when the number of organizations stabilized.

Weak resource base and a high dependency on political solutions to solving social problems has led to relations of paternalism between the state and WPOs. The authorities set the agenda of public policy, give financial support of loyal WPOs and coopt their representatives in the various consultative bodies. Therefore, in Ukraine women's organizations do not compete with the authorities to offer solutions to social problems, and adapt to the political situation and needs.

Keywords: women's organizations, civil society, social problems, political networks, political representation, paternalism.